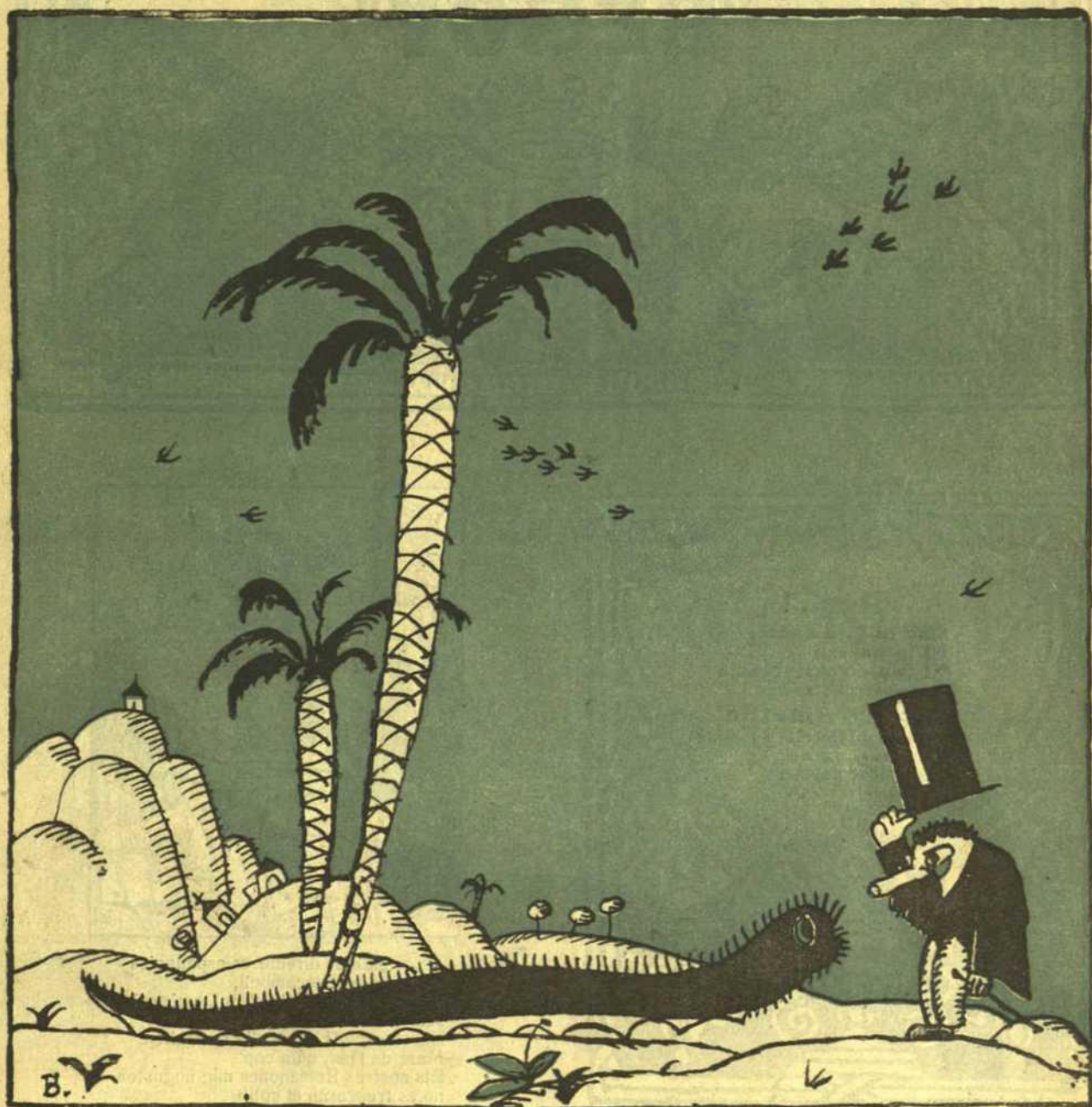

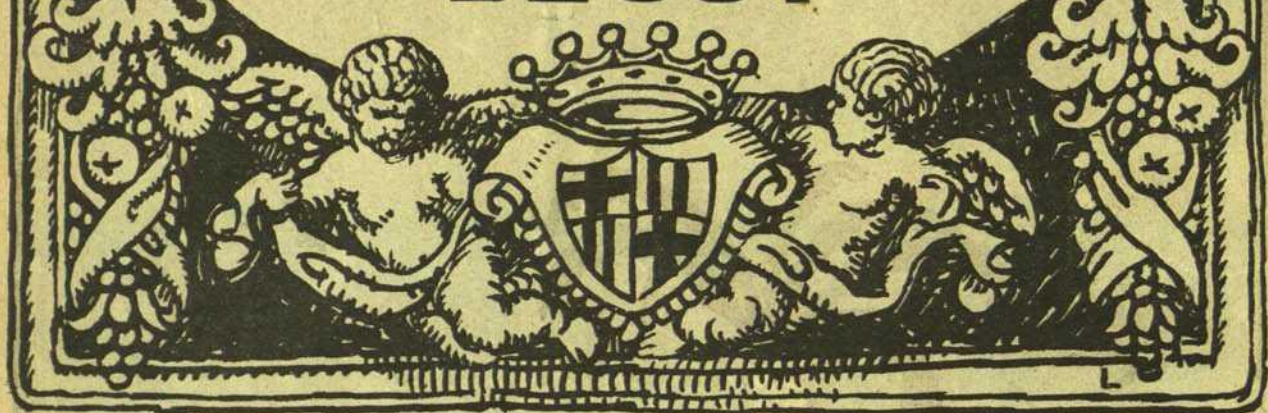
CVCA FERA

EL LECTOR.—La felicito, perquè veig que té bon ull.
CUCA FERA.—Com se coneix que vostè és persona de nas!

No tinguis mandra per a purgar-te, això pot perjudicar-te la salut; el Purgant BESOY és molt eficaç, molt agradable i inofensiu, només costa 25 cèntims. No el refusis per ésser de poc preu i espanyol, és un bon purgant, els seus components són els més purs i la dosificació dels principis actius es fa paper per paper, amb esment, amb afecte. :: Demana'l a les farmacies i drogueries ben assortides; però demana'l amb interès, amb insistència. ¡Prova'l! ¡¡ Prova'l!! ¡¡ Prova'l!!

"BESOY"

Res...!

- Que ni el bloqueig
 - Ni la guerra
 - Ni cap circumstancia
- poden impedir a la casa

Francisco Ametlla

Vasseig de Gracia, 29

de rebre en cada barco

MAQUINES D'ESCRUIRE

de totes les marques

Les classes directores espanyoles sobre un fort escambell, el Fosfo-Glico-Kola d'En Domènech sempre han anat bevent. Els Romanoff allà d'allà trontollen; Mare de Déu, quin cop! Els nostres Romanones mig augustos no es trencaran el coll!

PREU (i és regalat)

Any Ptes. 6 —

Semestre 3'50

Trimestre 2 —

N.º solt: **10** cts.

Escudellers, 10 bis

CVCA FERA

Com tothom ens ho demana, — sortirà cada setmana.

Pam pam! Que hi són?

Hi ha pobles de l'Àfrica central en el quals un hom, quan es presenta a un públic inconegut, els ha de pessigar sota l'aixel·la. Hi ha pobles de l'Amèrica del Sur on la persona inconeguda ha de portar una olleta amb mangre, i pintar-hi el melic de cada un dels circumstants, si vol conformar-se amb les lleis de la cortesia. A Europa, la gent fa, en aitals casos, una reverència (d'angle obtús davant un igual, d'angle recte davant una dona i d'angle agut davant un ric). Cada terra fa sa guerra. CUCA FERA, que avui ingressa en el clos periodístic de Catalunya, hauria de fer una reverència, ja que es tracta d'un *Finis Terrae* europeu, aferrusat a la muralla pirinenca. Però no cal oblidar que la CUCA FERA no nasqué a Europa, sinó a l'Orient. Aquí, no era sino una immigrant, amb tot i haver arribat a fer-s'hi més coneguda que la pudor. I encara que després de tota la seva història de malifetes, la CUCA FERA, avui totalment catalanitzada, s'hagi decidit a sortir d'entre las potes del Cavall de Sant Jordi i convertir-se en una mena de monstros, però lleial, escolanet del Sant Catalanesc, tantmateix, en el moment de dir una paraula íntima i transcendental, es resignarà al costum de son país d'origen (avui convertit en desert, però que s'havia dit Nijlmsthrkt des deu mil anys); la qual costum consisteix en exclamar tres vegades:

R-kptkt! Rk-ptkt! Rkp-tkt!

i posar-se aleshores tota tivant, i adoptar la forma de circumferència, com una rutlla; després de la qual cosa s'arrufa i s'esbadoca el nas set vegades, i es diu set vegades més:

R'kptkt! R''kptkt! Rk'ptkt! Rkpt'kt!

Rk''ptkt! Rkptk't! Rkptk''t!

Ara be: comprenent que no tots el nostres lectors són orientalistes, els farem avinent que les dues primeres vegades que es pronuncia aquesta paraula (a la qual l'infinida diversitat de pauses de què és susceptible dona diferents sentits) vol dir, simplement: Visca Catalunya. El terç «Rkptkt» és sens dubte un qualificatiu referent a Catalunya, donada la seva posició en la frase.

El grup dels set «Rkptkts» pronunciats darrera l'arrufament i esbadocament de nas, volen dir: Fins a dijous vinent. Estiguin bonets, i no s'encaparrin.

Amén!

I, havent saludat tan cordialment la CUCA FERA, ja ho saben, no han de fer més que manar. Entesos.

Modestes satisfaccions

Havent trobat algú que porta un vestit de la mateixa mostra que el d'un hom, saber que li ha costat tres duros més.

Tenir la mateixa edat que un personatge il·lustre.

Alabar-se d'haver tingut més mal de queixal que un altre.

Somriure d'un senyor que s'alegra perquè li han donat un cap-i-cua.

Veure la cara d'enveja amb què us mira si s'ha errat d'un punt i us donen el cap-i-cua a vos.

Trobar a l'hermilla de l'hivern passat una pessa de dos ralets que no l'hi sabieu.

Que, quan heu mirat una dona, ella s'endegui instintivament els cabells.

Sigui pel que sigui, i amb raó o sense, fer la contra a un de Guadalajara o de Valladolid.

Els tres lladregots

Eren tres lladregots estrafularis
que, en mig de la nocturna soledat,
—en aclucar sos ulls la societat,—
anaven a robar sexagenaris.
El més antic es deia Llodriguera:
tenia la mirada travessera,
era pigat, menut i secardí.
Darrera d'ell venia En Llagostí,
que era un sant Pau que feia esgarriar:
tenia les frontices ben collades,
i quan ell etziava patacades
no trigava a enlairar
sos enemics inútils, incapaces,
i tots oberts de cames i de braços:
de cop els feia giravoltadors,
com un que va engegant ventiladors.
El terç era un bon noi,
amb mirada de lluc i galtes plenes:
mai no seria criminal heroi
i era en el mal entabanat apenes.
Sa condició pacífica i senzilla
li valgué un nom modest: Mitja Cerilla.
Una nit, que va ser de mala lluna,
van anar resseguint una per una
vuit cases sens profit:
n'hi havia per llogar, o amb gran gossada,
i fins en una casa, sort damnada,
tres lladres els havien precedit!
Però obstinats, van dir-se:— Tant se val,—
i entraren, devallant un celobert,
en un piset pintat de blanc i verd
habitatge d'un cert municipal.
Entraren poc a poc. El tal García
en llit de monja dolçament dormia.
En Llodriguera, cautelós i ardit
i més llisquent que les monedes falses,
ficà la mà pel gec i per les calces,
penjats d'un pom al capdavant del llit.
En Llagostí, darrera En Llodriguera,
amb ses grapes terribles i una escarpa
anà forçant bagul i calaixera
amb l'elegància de qui toca l'arpa.
El bon Mitja Cerilla, de l'arcova
se n'anà tot seguit a un recambró:
feia un munt de flassades i de roba,
quan va sentir de sobte una remò.
Un gat saltant li esgarripava el nas.
Ell que fa un crit; desperta's en García
i llavors ja ser un cas com un cabaç!
En García empaità, tothom fugia;
ben bé mitja hora van estar corrent;
la sort, que feia vent
i dins l'ull d'En García— ¡bell destorb!—

hi entrà una brossa inesperadament
que'l deixà fet un enza i fet un orb.
Ja dins una escaleta que'ls rasserà
En Llagostí exclamava:— Llodriguera,
¿només un trist capot has afanat?
Ni les calces ni el gec t'has emportat?
Mata onada et negués!
Prou ets massa babau per fer carrera!—
I digué En Llodriguera, amb veu severa:
— Qui fa el capot no està obligat a més!

QUICK.

El Kronprinz del partit lliberal

I

Es En Rius i Rius, l'Alcalde. En Rius, noi Rius. En Rius que d'ençà que és a l'Ajuntament, més que noi Rius, es un No-hi-rius, i prou.

II

La seva historia és haver estat nebot. Ha estat nebot d'En Carner, d'En Pere Corominas, d'En Collasso. No ha sabut ésser fill.

III

La seva manera de créixer, ha estat, senzillament, estufar-se: Més que per Alcalde, era bo per macer. Havia pensat d'anexionar-se tota la força política barcelonina. S' havia fet la il·lusió que tota ella era vent.

IV

Confessem que En Salvatella tingué al menys el pudor d'anar-se'n a Andalusia.

V

Havia volgut fer un gran partit, i acabarà, tot lo més, resignant-se a fer un bon partit.

VI

El seu somni ha estat arronsar el nacionalisme, arronsar Barcelona. No es veia amb forces per a rosegat gaire més que un bergansí.

VII

Com tothom sab, l'Alba li diu «el pollo portugués». I en Romanones el deixa continuar a l'Alcaldia de Barcelona per exemple vivent de com el republicanisme espanyol d'avui en dia s'accontenta d'una mica de blat de moro.

VIII

Li haurà d'alçar un monument el senyor Vila Maríges, son partidari únic. La millor idea seria fer una miniatura del monument al gran Rius i Taulet, que ja sembla una «mona», i encarregar aquesta miniatura, decididament, a un pasticer. I per pagar al pasticer, podrien fer-lo marquès o duc. Que és la moda que ara ha vingut de Madrid per consolar de les «gorres».

Coses que no ens plauria de tornar a sentir

Una revista nordamericana es preocupa d'aquest tema.
Nosaltres ens hi hem pensat un estona vagativa i
votem la següent candidatura:

Beethoven en pianola.

«¿Que podríem arreglar aquell comptet?»

Qualsevol cosa d'En Martínez Sierra.
Un discurs d'En Melquíades Alvarez, amb son triple
xàfec d'atabalaments, beneiteries i capellans.
«¡Bessons! ¡L'enhorabona!»
Les paraules afectuoses del dentista.
Una criatura que plora, de nit, a la cambra del costat.
«¡Diners o la vida!»
«Déu us faci ben casats».

EL VENTALL DEL DIA

Nova cançó dels ocells

La infinita ocelleria
amb mil miques d'alegria
és vinguda com cada any:
¡qui entengués llur melodia!
¡qui encertés llur averany!

Piu,
Xeribiu.

¿No veieu el cel com riu?
Piu, piu, piu,
tot ho diu:
¡Catalunya, surt del niu!

—Catalunya, cosa nova,
bella artiga amb brins daurats,
hi ha al món vell horrida prova
d'heroïsmes i pecats;
van caient del cim hieràtic
Imperaires amb reumàtic
i idiomes encastats.

El canó minva les serres
i dilata el pas estret.
Ves avant entre desferres,
ves te fent un caminet.
Ets, petita camperola,
—tu mateixa i tota sola—
ton exèrcit i ton dret!

Mentre ets jove, i et cobegen
del futur els dies clars,
hi ha grans pobles que famegen,
catedrals fent de cedaç:
beneït qui a tu es decanta!
i les terres on la planta
nua i fresca posaràs!

Surt del niu: merles i grives,
gaia alosa matinal,
rossinyols de fresques ribes,
falsiots vora el rafal,
cantarem el teu inici,
i et farem de bell seguici,
soplujant-te el caminal.

Amb nosaltres, Catalunya,
ves enfora dels hermots!
Qui, amb les aus, del món s'allunya
mai no tem l'ira dels sots.
¿Qui ha vençut les orenetes?
¿Qui els encara baionetes
o ministres, o buròs?

Et direm, terra encisera,
lliurement, amb risques bells,
el destí que ja l'espera
acabat de tants tropells,
per si tu t'hi vols encendre
(massa be sabràs entendre
el llenguatge dels ocells):

Piu,
Xeribiu.

¿Titi, titi, relititi?
Xeribiu, piu, piu!
Guiri, guiri, nyiri, nyiu!

Els falsiots

Novel·la amorosa

PROLEG

Bon dia i bona hora, lector.

Vetaquí que et faig la presentalla de la veritable historia d'uns falsiots, aquells ocells de vellut negre, que xisclen molt, que volen molt alt i que quan cauen no s'aixequen.

Com les dones, que diguéssim.

I aquesta historia serà una historia d'amor. Ja sé que tu em contestaràs:

—No sé pas que hi veus.

Però, precisament del que jo hi veig i del que tu hi veuràs, si t'hi fixes, és del que vui parlar-te abans de començar; aquí no s'enganya a ningú. Aquest és l'únic objecte del pròleg que he cregut necessari, com l'avi Nassier cregué necessari el que brilla i brillarà, mentres el món sigui món, al davant de la seva obra.

El que hi ha, és que el senyor Alcofribas, fent tanta broma com vulguin, s'embrancha en política i en filosofia, i un humil criat de vostès vol parlar d'amor i amorosament. La qual cosa és tan diferent de la filosofia i dels medis d'expressió amb arguments i demostracions, que pot dir-se que filosofia i amor estan destriats com l'oli i l'aigua.

Aixís, el que pensa molt no estima gaire i el que estima molt no pensa gens.

No és que desprecia la filosofia dels avis, i d'oncles com el descobridor de la pregona ciencia d'un gos rosegant un ós, però m'he senyalat la meua via, i ells que es preocupin de les seves orgues, que jo vull parlar d'amor amorosament.

Algún mal pensat ja sé que dirà:

¿Novel·la amorosa? ¿novel·la amorosa?..... Aquest vol col·locarnos quelcom que s'empassi fàcilment. No s'enganyaran del tot, però tractarem que pugui engolir-se sense esforç fent-ho amorós, no pas untant-ho.

Els Falsiots serà una narració feta amb aquella alegría, en la qual els personatges s'estimin els uns als altres i on l'autor donarà noves proves del seu amor als dits personatges i a les bestioles del Senyor, arbres i mates florides.

No creguin, amics, al llegir sota del títol d'aquesta obreta: *novel·la amorosa*, que la passió correrà com un

torrent abrusador per ses pàgines, no. Els Falsiots no seran cap *Oscar i Amanda*, ni cap obra per l'estil, en la qual es descriu una estimació i només que una estimació.

Nosaltres no hi estem; estem per moltes estimacions que surten i arrelen en un mateix cor. Una cosa aixís com el Pi de las tres Branques o un altre que en tingui més, o be com una regadora, amb la panxa plena d'aigua, que acarona la sorra, les flors i les sabates del convidats, amb els seus regalims tots ells purs, tots ells frescos, tots ells d'argent com pipi d'un nen petit o, com si diguéssim, d'un angelet.

A més a més, una sola estimació no pot omplir tot un cor, sobretot si aquest és gran com el teu i el meu, amic; i en buit que deixi, s'hi poden congriar els odís, les malesvolences, les ambicions, l'urc i tants i tants altres flagells que fan desgraciats els homes i els pobles.

D'una altra cosa vull parlar-te: soc en absolut enemic de la veritat, quan la veritat no és agradable. Si al sortir del pou era una mossà jove i amb els seus bons quatre quartos, perfectament, vinga sinceritat; ara si era vella, si era lletja, si era ossuda, de cap al pou altre volta. Fet i fet soc més amic de Plató. La meua actitud estètica referent a això de la veritat, la compendreu desseguida amb una senzilla exposició dels meus gustos en el menjar. La llagosta m'agrada bollida, sortint blanca, en tota sa pura simplicitat, de la esclofolla, sense salses, sense res. La veritat nua. En cambi si tinc de menjar arengades, m'agraden amb casaca.

Aixís, no estranyeu sentir parlar els animallets que s'ho mereixen molt més que certes persones, i que tot s'acabi sempre bé, perquè a mí me plau que aixís acabi; no estic per disgustos, i si algú n'hi ha me l'empassaré jo i faré el peix, perquè no t'en enteris tu, lector, a qui estimo i a la benevolencia del qual m'encomano.

PERE MONNÀS

Consell d'aquest dijous: No et fiessis pas de la dona que et mira de fit a fit, ni de l'home que no t'hi mira.

Drames barcelonins

El cas d'en Juanitu

El senyor Pere, amo d'un Momotombo en un carreró fosc, s'estava darrera el taulell. Com cada matí, arreglervava els paquetets del cafè, torrat suau. Feia exactament la cara de cada matí. Pensava res? No pensava res? Vetaquí el problema. Altrament a ningú de la parroquia no se li hauria acudit mai de proposar-se'l.

I tota vegada, darrera el grave bigoti del senyor Pere, hi havia congriada una tempesta d'ira. No una tempesta sense paraules, sinó tot un discurs fet i dret. Però l'eloqüència del senyor Pere solia passar-se hores i hores pacient dintre la boca closa, com el gat casolà que darrera la porta espia l'ocasió d'una escletxa per esmunyir-s'hi rabent.

Era tan mateix tot un cas! En Juanitu, torrador de la casa, promès de la filla i hereu probable del Momotombo, feia un mes que l'enganyava. Es dir, l'enganyava a ell, el senyor Pere. I ara el senyor Pere esperava no més que la segona torrada fos finida per passar-li els comptes.

Dalt del trespol sonaven els passos atrafegats de la senyora Julia i de la inocent Julita. De la sòrdida eixida, inundaven la botiga i el carreró nuvolades d'americaníflous efluvis. Els ulls del senyor Pere no s'apartaven dels seus dits, mòbils en la creació dels minúsculs paquetets.

A la fi el minyó compareix, suat i aromàtic. El senyor Pere, sense mirar-lo, comanda a mig to: — Digues a la senyora Julia i a la Julita que baixin. El minyó, des del peu de l'escapeta de caragol, fa un afic: — Senyora Julia! Julita!, i es gira per rebre la frase habitual del senyor Pere en aquests casos: — Per fer un bram així també ho sabia fer jo. Però el senyor Pere es passeja tàcit, amb les mans plegades a l'esquena, tres passes amunt, tres passes avall de la botiga. Aquell silenci, a en Juanitu li ha eixalat el cor. Trèmol, pàlid, experimenta una mena de sensació com si tingués cua i se li fiqués entre les cames. Davant dels ulls, dintre l'atmosfera blava del Momotombo, li passa una astrugança sinistra.

Però vetaquí les dugues dames: la senyora Julia, grassona i pacífica, la Julita, nerviosa, alta i amb ulls de beutat de caps de jèu. Va per fer la mitja rialla al promès, quan de sobte senyor pare s'atura i fa amb veu de misteri: — Hem de parlar.

La família queda posseïda d'una ànsia com al cine, entre el seguit de títols i subtítols previs i el primer quadre de la pel·lícula. En Juanitu, cada vegada sent més expressiu el rosc de la seva culpa. Damunt la seva cara desfilen en cavalcada totes les colors del camaleó. El senyor sogre futur, tanmateix ama els efectes dramàtics.

El bon senyor no ha fet mai confidències especials a la família. Això sempre li ha semblat poc digne d'un home. Així ara es veu forçat a exposar fil per randa els preliminars de l'assumpte. Altrament, potser la cosa neta i retallada no donaria prou de si pels trucs que el senyor Pere porta de cap.

—Julita, ja ets prou gran per estar enterada dels assumptes que't concerneixen (la Julita es ruboritzava i

acala els ulls). No se t'oculta com en Juanitu en aquesta casa, des de que li hem promès la teva mà, ha sigut considerat ni més ni menys que com un fill (al senyor Pere li tremola un xic la veu). I si li hem promès, ha sigut pensant en desembrollar-li un dia o altre aquell enredu de la rendeta que li tocava del pare, i que la mare... pro no ens adelantem. (Dóna tres passes amunt, tres avall i continua.) Suposo que no ignores que en Juanitu tenia ara assignats dotze durus de sòu, de quins jo en retirava onze per fer-li la vida i un l'hi donava pels seus malgastus. (El minyó assaja una intervenció, però el senyor Pere l'abissa d'un cop d'ull.) Pues buenu, amb la meua intervenció, passant uns tragus i uns mals ratos que els-e sab qui se'ls passa, i gracies a la meua experiència i al meu tactu, perquè en aquests assumtus un barbilampinyu no sabria ni com començar (el senyor Pere està a punt de perdre el fil del seu discurs; venturadament el retroba); vem conseguir que aquest noi entrés en possessió de la renta que la seva mare, sense tenir en compte que'l noi ja havia entrat a la major edat, seguia usufructuant indebidament (el senyor Pere deu estar realment emocionat; en la normalitat hauria paladejat en certa manera el seu tecnicisme. La senyora Julia i la Julita no oviren aon anirà a parar tot això; però el trasbals del promès vaticina alguna cosa espaventable). Pues buenu, ara fa un mes que en Juanitu va cobrar per primera vegada; i tal com correspon a un jove sèriu i que va amb recta intenció, va depositar en les meves mans el líquid del primer mes de la renta, o siguin vint durus; jo li vaig donar el duru de cada mes pels malgastus. (El minyó estrema, però no reïx. Entra una parroquiana; el senyor Pere despatxa: ningú diria que en aquell Momotombo s'hi juga un drama breu i punyent. El senyor Pere creu arribada ja la saó patètica; tothom ho creu també; però la senyora Julia exclama: — Per la mort de Déu, Portussach, no et trastornis, que després te ve mal de queixal!) Però el senyor Pere estoicament no en fa cas i crida: — I tu, Juanitu, m'ho has pagat amb la més negra ingratitud! Jo, que t'he fet adonar de que ja tenies vinticin anys! Jo que he tret la cara per tu! Jo que t'he llibertat del iugu de la teua família! Jo que t'he promès lu que més estimo del món, la nostra filla! (Pausa). Julita, aquest home t'ha enganyat (pausa). Aquest noi, la renta que ha de cobrar no són vint durus cada mes (subratllant vigorosament, un xic sarcàsticament), són vintiquatre!! (Els ulls de la Julita es giren borèl·licament al cel! la senyora no sab encara què pensar-ne; el minyó prova, sempre debades, d'intervenir). Si això són consells d'aquest amigatxu nou que ha agafat; aquest que sempre va amb *El Poble Català* a la butxaca. Són joves, es deixen calentar de cascus (el senyor Pere sent una fugitiva correntia de compasió); no veuen que els prenen de cabessa de turco. Ah, tontu! Per què t'hi emboliques en política? No veus que et faràn servir de plataforma electoral? Ah, Juanitu...

L'emoció, l'ira i el fum del cafè torrat ennuegen per fi el senyor Pere; el minyó aprofita aquell moment per saltar: — No vull que m'ho diguin més «Juanitu». El meu nom és «Joan». Aquí i a Barcelona! — Però el clam del miser no troba ressò; la senyora Julia, només la té preocupada si ja és o no el moment de somicar; la Julita, comença a adoptar un altívol paper de Lucrecia ofesa; el senyor Pere, davant la por d'un nou ennuiegament, es decideix a accelerar l'escena final. I aixecant un dit enlaire diu solemnement: — Juanitu t'has dit, i Juanitu et seguiràs dient (va d'una revolada al calaix del taulell, i treu un bitllet

Jacob 17.

— Papà, avui he estalviat mil pessetes.
— ¿Comprant què?

de 100 ptes. que hi tenia preparat, i allargant-lo al minyó): Però no en aquesta casa (sacramentalment). Perquè en aquesta casa no hi tornaràs a posar hi més els peus.

Amb infinita sorpresa del senyor Pere, en Juanitu, mut, lent i resignat, agafa el bitllet, es desix de la brusa, es posa la gorra, —i se'n va.

El senyor Pere el segueix amb la vista iracunda i el bigoti trèmol. La Julita es llença als braços del papà dient:—Aquest home era indigne de mi. La senyora Julia somica ja definitivament

I així, i amb la venda quotidiana passà el matí, i vinqué el mig dia, i el vespre: les dames, sostenint el paper, no mengien; el senyor Pere, com que no diu un mot, dina i sopa més que cap dia.

EPÍLEG

Han passat sis dies. Es un diumenge a mitja tarda. En el carreró fosc, la gent sèu a les portes. La senyora Julia conta per centèsima vegada el cas a una veïna que encara no el sabia; la Julita, corona per centèsima volta el relat amb la frase: Aquest home no era digne de mi. El senyor Pere, sol i tàcit, llegeix, com tots els diumenges a la tarda, el *Don Quixote*: el seu esperit, com el seu carreró fosc, només reben el sol molt amunt i de tant en tant.

Totduna, en Juanitu tomba la cantonada: ve amb un aire de totes les decisions. Posa la mà tímidament a l'espatlla del senyor Pere, i fa: Senyor Portussach, hem de parlar. El senyor Pere se'l mira per sobre les ulleres, i per no donar un espectacle als veïns tanca el llibre i se'n entren a dins el Momotombo. En Juanitu esclata:—Jo sense la Julita no puc viure. I allarga al senyor Pere els vint duros, i encara els quatre fets fonedissos i que no havia sabut com gastar-se. El senyor Pere vacil·la; dóna unes quantes passes amunt i avall; però l'amor de pare i una pila més de coses vencen, i estén la mà al gendre futur: Jo et perdono; ara, Juanitu, demana perdó a la Julita.—Senyor Portussach, només li suplico que no em diguin més «Juanito», sinó «Joan».—Noi, ja sabs que no m'ha agradat mai ficar-me en política; però en el senu de la família... El senyor Pere està massa commogut per arrodonir la frase: crida les dames, i ell mentrestant reprèn la lectura del seu *Don Quixote*, mormolant: *Debajo de mi manto al rey mato*.

... En un recó, la senyora Julia s'eixuga una llagrimeta; en un altre recó, la Julita fa a cau d'orella del promès redimit un sermó inflammat, més ràpid que totes les taquigrafies...

... A fora, sona una esquella lenta, i passa el primer rosari de cabres ciutadanes.

OT.

L'etzevara i el cart

*He sentit dir que suara
(no sé pas en quina part),
creiria amb delit un cart
molt pròxim a una etzevara.
Li diu l'etzevara un dia:
— Ven me una flor, bon ricot.
M'ha empolegat el ventot
i amb ella em respallaria.
— Quant me'n donaràs?— Un sou
del temps d'Isabel Segona.—
El cart rumia una estona
i fa en acabar:—No és prou,
etzevara, en els temps d'ara.
Dóna-me'n dos més, encar.—
Digué l'etzevara:—Ets car.
I digué el cart:—Ets avara!*

VALLÈS.

Entre col·legues

Benvolgut Nicolau: t'envio aquesta lletra a Tsarkoie-Selo per un recader de confiança, i em refiò que anirà a raure a les teves mans, de les quals no deus saber què fer, ara que no tragin el ceptre ni la bola.

Es inqualificable la mala partida que t'han fet els rusos. Noi, en vaig tenir un sentiment. Menyspreuar l'autocràcia, que és l'únic règim possible! Hi ha una veritable passa de folia en aquest moment i ens hem de resignar a fer la viu-viu, encara que sigui a la golfa. No es sent parlar més que de nacionalisme, drets del poble, i altres potingues per l'estil. N'hi ha per tirar el berret al foc.

Estic segur que nosaltres érem els qui teníem raó. Al poble se l'ha de tractar a patacades. El poble té la intel·ligència al capdavant de l'esquena, i per despertar-li una mica cal trucar hi fort. Una cosa que sempre t'havia envejat era el *Knut*. D'això se'n diu una eina.

El millor consell que puc donar-te és que, de sota mà, t'entenguis amb el Govern. Fes veure que no vols renunciar tos drets dinàstics, però, de fet, immobilitza els teus, i cobra dels nous ministres per aquest servei. Creu-me: a la nostra edat, és una cosa més segura, més tranquil·la i més confortable el fer de funcionari que no pas el fer d'Emperador. Segueix el meu exemple. Jo, noi, estic com el peix a l'aigua. La fortuna puja o baixa, però hi ha tanta ximpleria en el món, que un hom en tota situació té manera d'anar a coll i bé. Hi ha més gangues que mosques.

Tantes expressions. Ja ho sabs, mana i disposa, sense fer embuts, de ton col·lega

ALEXANDRE, EX EMPERADOR DEL PARAL'LEL.

TIRETAS D L'ANTICOR

Cartes del temps del cólera (1865)

Un avar a son fill

Noi:

Veig que les calces que me'n vaig endur són massa bones per estar a fóra; es farien mal bé i no estem per *gastos*. Envia me'n tot seguit unes, i entrega-les al barrioloner, que ell me les portarà de franc. En la última carta em vas enviar quatre cares de paper i només n'hi havia dues d'escriures: una altra vegada guarda't les altres dues cares o tanca la carta sense posar hi sobre postic. Ja sabs que et tinc dit que per la salut no et planyis res: obra la botiga dejorn, que aixís et distreuràs i, al mateix temps, si passa un parroquià l'arplegues, sense valer ne de menos; no facis excessos en el menjar: l'olleta cada dia i no abuis de la gallina; que tu tens una naturalesa molt forta: massa sangs, sempre ho he dit. Porta't bé, que a la tornada t'asseguro que estrenaràs el meu berret de l'hivern passat. T'ho vaig prometre i no me'n desdic. Per mi no gastis, que ara tot és malaguanyat; no em tornis a enviar boles de goma en tota ta vida. ¡Vuit quartos a paperina que a la butxaca del *levitón* apenes s'hi coneix! és un robatori i és cosa propia de xitxarel·los. La tos se m'ha calmat molt, i si vols veure'm curat, com, dius encomane'm a Déu, que és el remei més bo i no costa res. El dia que ens en varem anar, va quedar en el rebost un tall de cansalada. Jo en tot el més passat no me'n vaig enrecordar; però rumiant, rumiant, hi he caigut ahir vespre. Vol dir que ja en tens per un dia al menys: era d'una dona que la ven molt excel·lent, que ja en temps de ton avi (que al cel sigui) li compràvem. Crec que m'agraïràs aquesta manera de provar-te que penso en tu. Sobretot, enteniment. No retiris tard, que la serena fa mal al còs i espatlla la roba, i no facis com *antes*, que cremaves llum fins a deshora. Si vols llegir, lleva't dematinet, que és sà i més barato. Tanca bé quan vagis a *retiro*, i en quant al que em dius del setrill, ¡com ha de ser! Em sab greu perquè feia set anys que ens en servíem. No en compris d'altre, que quan jo vingui en compraré un d'igual i ben bo a l'encant, que si un hi és perfidiós, un dia o altre hi troba el que necessita. Deu et faci bo, per no dir res més: ¡no et fa vergonya no saber-te afeitar sol i haver d'anar cada dissabte a gastar un ral?

No hi ha barber en el món que hagi tocat la cara ni la moneda de ton pare; me'n puc alabar, i aixó que tinc la barba forta; i tu per quatre pels... amb el que et costa el barber, d'aquí uns quants anys et podries comprar un bon rellotge de plata venturer. Per fi: quan jo torni, posarem esmena en tot, i bé caldrà; perquè gastem molt i no guanyem res. Aquí tot és tant car com a Barcelona, fóra de la casa i el menjar. Un *sello* de cartes em costa quatre quartos; el rapè, al mateix preu; algú hi deu traficar. Sobretot no et descuidis d'anar cobrant els lloguers amb puntualitat i no et deixis pagar amb raons. El músic del quint pis, sempre procura endarrerir-se; no el deixis de mà: diga-li que ets persona manada i que no t'entens de brocs. Bé: ara cuidat, no facis excessos en el menjar, sigues diligent en obrir i tancar ben bé quan te'n vagis al llit. Ton pare no vol més que veure't bo i home com cal. Repeteixo que lo del berret està dit i és teu des d'ara; però no te'l posis fins per sant Tomàs, que no som cap marquesos. Nostre Senyor t'il·luminí com et beneeix ton pare. — C.

P. D. — Si et sobrés una mica de cansalada, per poca que sigui, me'n untaràs les botes, que estan penjades i embolicades amb un drap de quadros blaus en el requartet de mals endreços. Deu et beneeixi. Si et determinaves a comprar tè, no el prenguis al costat de casa, que tot ho vènen car com foc. Ves hi al cap d'avall dels Flassaders un diumenge tot passejant, que en un quart hi ets, i per dos quartos te'n daràn per fer-ne moltes taces. No n'abusis, que tu ets nerviós i el tè és d'aquelles coses que s'han de pendre amb mida.

Mitja família a l'altre mitja

Ens alegrem molt que no tingueu novetat en mig dels desastres d'aqueix Barcelona. En aquest poble no ens hi entenem, perquè estem com les sardines al barril. Molta pols, molta calor, mosquits i sempre pensant en vosaltes: ai què faràn, si estaràn bons, si aixó, si allò. Digueu a la minyona que oregi la roba per por de les arnes. Les claus de l'armari gran són a la tauleta petita, i en una repisa de la sala hi ha la del rellotge. Per dar-li corda es dona la volta, no cap al recó sinó cap a la finestra del quarto de la dida. Quant us vingui bé, envieu-nos la capsa de la noia per fer filoja, i fiquen-hi dos parells d'estrenyacaps, que són al calaix de baix.

ROBERT ROBERT
(D'Un Tros de Paper,
primer setmanari català)

LA PRIMAVERA.—Vinga mirar si podia fer florir testos buits! Però ja em dono.

Un terç angelical

NAVEN en un vapor dels que fan via a Mallorca, pare, mare i una nena de cinc anys; i com que ja se sab que quan se va a Mallorca un es té de llevar dematí per veure la Dragonera, pare, mare i nena van anar-se'n d'horeta alcamarot, on hi havia quatre lliteres.

El pare que, com és costum, deia «noia» a la seva dòna i «nena» a la menuda, feu així:

—Noia, tu i jo dormirem a les lliteres de sota, i la nena a la de dalt.

—Ai, papà! jo no hi vui dormir tota soleta! No, papà! No, mamà!

—No estaràs soleta, nena. Fixa-t'hi. Aquí dormirà la mamà i aquí el papà. Ja veus que estarem ben a la voreta de tu.

—Ai, papà! No m'hi facis dormir tota soleta! Mamà, mamaà, mamaaà! Jo tinc por. Jo no hi vui dormir tan lluny.

—Calla, nena; el papà te raó. ¿Que veus no que estem tots tres plegadets? Aquí sota mateix estàn el papà i la mamà, i al teu costat hi estarà l'Angel de la Guarda.

La nena, no ben convençuda, acaba per callar.

Quan pare i mare comencen de trencar el són, se sent una veueta:

—Mamà!

—Que vols, nena?

—Ets aquí?

—Sí, nena. Dorm.

—Papà!

—Que hi ha!

—Ets aquí?

—Sí, dòna, sí. (El papà diu nena a la petita, però quan està una mica cremat li diu dòna.)

—Dorm, nena, —afegeix la mamà.—Aquí estem el papà i la mamà, i l'Angel de la Guarda, que fa somiar coses boniques a les nenes que creuen.

El senyor del camarot del costat, tus d'una manera lleu i ambigua. Silenci. El ritme llunyà de la màquina ajuda a la modorra que va cloent els ulls i enduent-se'n l'esma a un món inconegut.

Al cap d'una estona, altra vegada la veueta:

—Mamà!

—Quietut!

—Ets aquí?

—Sí, nena. Calla. Dorm, nena, dorm.

—Papà!

—Psssst!

—Ets aquí?

El senyor del camarot del costat, llevores, posseït d'indignació, exclama:

—Sí, nena tots són aquí: el papà, la mamà, l'avi, la tia, les cosines i els nebots!

Petita pausa.

Sona la veueta:

—Mamà!

La mamà, extenuada:

—Que vols, nena?

—Era l'Angel de la Guarda, aquest?

L'ull tafaner

El senyor Pich i Pon ocupa un moment la voluble curiositat barcelonina. S'admiran els efectes canviants de la seva electricitat. De cop, ens el veiem a les llistes negres d'Anglaterra, com a lerrouxista germanòfil. Més tard, s'anuncia que cedeix al senyor Dato un xalet per ell construït amb destí a la Cooperativa de Periodistes, per tal que el senyor Dato en faci present com de cosa pròpia; i això es relaciona amb el futur ingrés del senyor Pich en el partit datista.

—Podries ser-hi, li diu un amic, el *pendant* d'En Junoy; ei, s'entén, no pas en quant a pendre la política com un sistema per desdinerar-se.

—Sí, contesta En Pich somiós. Es clar que al mateix temps que miro per casa podria treballar per l'anatomia de Catalunya.

Per cas divertit el que succeï a la redacció d'un dels diaris barcelonins, d'aquells diaris plens d'informació (telegrames de la guerra repetits dos i tres vegades en una edició meteixa, notificació d'haver infantat la muller de l'apotecari de Capsanes etc.), que, per més pena, es publiquen en un castellà que arriba a fer perdre l'esma de la nostra longitud i latitud, i en general, de tota longitud i latitud (de les castellanques també).

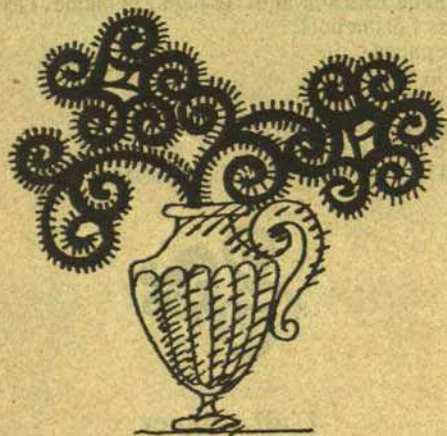
Un minyó (d'altra banda inofensiu) hagué de substituir el cronista de salons (aquesta cosa tan divertida, *Deu meu!*, un cronista de salons barceloní). Feu una ressenya de ball a la matinada, mig adormint se, i amb poc hàbit de l'ofici.

A l'endemà el redactor en cap li diu severament:

—Què va fer vosté ahir a la nit, sant cristià? No ha pogut anar la ressenya. Fins arribava a dir «entre les més distingides senyoretes veiérem En Pere Grau Maristany». [Sembla mentida!]

—Es que és veritat que s'hi estaval, afirmà enèrgicament el minyó (d'altra banda inofensiu).

Aquest, o melangia, es el darrer any que En Pius de Valls, l'excel·lent Pius—el diputat provincial que feia més cara de colrat i honest moço de l'Esquadra—és sacristà de Sant Jordi. Cada any tenia esment de la festa de la Capella de la Diputació; enguany el catalanesc Sant Jordi li dona comiat, com a càstic per haver-se al·liat amb En Marfà a les darreres eleccions.

Consells a les nenes petites

Les nenes petites bones minyones, no han de fer el bot davant els superiors cada vegada que ells les enquimeren; però tindran gran avantatge de reservar aquesta venjança pels casos senyaladament greus.

Si no teniu més que una nineta estafalaria de segó—mentres que les vostres amiguetes, més sortoses, posseeixen un bebè car, de porcelana,—cal que tracteu de totes maneres el vostre amb dolcesa i amorositat. No heu d'intentar de malmetre'l, mentres la vostra consciència no us hi obligui i no us sentiu amb forces per a fer-ho.

No us apodereu mai per força del sucre candi de vostre germanet; val més que us el feu donar de bon grat, promentent-li que li abandonareu la primera moneda de cinc pessetes que trobareu damunt d'una mola que suri en el riu. En el candor de la seva ànima, li semblarà perfecta aquesta barata. Tantmateix, no és pas d'avui que aquesta plausible ficció ha empobrit molts infants d'esperit massa simplista.

Si, en certes circumstàncies, trobeu necessari de corregir el vostre germà, no ho féssiu pas tirant li fang... No, no us serviu mai de fang per aquesta cosa, perquè això li faria malbé el vestidet. De totes maneres, val més corregir lo lleugerament, i ja veureu com aquest sistema us donarà bons resultats. Així atraureu la seva atenció; i si no us heu servit més que d'aigua per comptes de fang, és possible que aquesta aigua serveixi per llevar-li les impureses de la pell.

Si la vostra mare us diu que feu una cosa, és dolent de respondre que no voleu. És millor i molt més aventatjós de contestar que fareu així com ella diu, i després obrar segons us dicti el vostre bon judici.

No heu d'oblidar mai que deveu a vostres pares el nodriment, el bon lletet, els vestits bonics i el privilegi de romandre a casa per comptes d'anar a l'escola, quan se us creu malaltetes. Heu de respectar, doncs, els seus petits prejudicis, riure de sos petits capritxos, i passar per damunt sos petits defectes: a menys que tot això no passi de mesura.

Les nenes bones minyones han de mostrar sempre deferència envers les persones d'edat. No heu de «empipar» mai els vells, si ells no comencen per «empipar-vos» a vosaltres.

MARK TWAIN.

La torreta del senyor Pallerols

I

Fa quinze anys, el senyor Pallerols va llogar una torreta a Sant Gervasi; una torreta com un cop de puny, però on l'home s'hi estava de Sant Pere fins a la castanyada, amb aquella alegria. El senyor Pallerols fruïa de bones vistes: des de l'arcoba on dormia amb la seva muller i dos nens, des de la cambra de les minyones, i des de la finestreta de la comuna es veia un turonet, amb un camp tot sembrat de malves minúscules i d'algun cart.

L'estiueig, pel senyor Pallerols, era allò: aquella intimitat amb la naturalesa, que ha seduït totes les grans ànimes romàntiques.

II

Al cap de cinc anys, tot el turonet i el camp s'anaven omplint de torretes.

El senyor Pallerols es trobà sense vistes dilatades, sense panorames de lliure natura. Però li quedava el jardinet. Li quedava el nisperer, el safareig sota un encanyissat, els rosers menjats del pugó. Podia sopar a la fresca.

L'estiueig, pel senyor Pallerols, era tenir un jardí, aquell esbarjo, aquella frescor, aquella alegria que no es troba en un pis.

III

Al cap de cinc anys més, la propietaria de la torreta (tia del metge de Martorell), per iniciativa del seu nebot, i veient que s'animava el carrer on donava el jardí o eixida que feia les delícies del senyor Pallerols (no cal dir que, essent de Sant Gervasi, el carrer devia dir-se de Washington Irving o de Semíramis), decidí aprofitar l'àrea del jardí o eixida de la torreta llogada al senyor Pallerols, per fer-hi una botigueta de Logur.

El senyor Pallerols tingué un moment de tràgica oscil·lació. Desapareixia tot mòbil d'estiueig a Sant Gervasi? Hauria estat horrible.

Però de sobte se li acudí una idea salvadora. L'estiueig encara podia existir amb personalitat; encara tenia raó d'ésser.

Consistiria, senzillament (ja que ell es trobava, com a l'hivern, tancat i barrat dins una capseta), en viure a PEU PLA.

**LA COLA
BADADA**

(Correspondència i Esbrinador Universal)

P. L.—Ens serà impossible de complaure'l, publicant en aquestes pàgines les estadístiques de la collita del cotó, les llistes de premis de la Loteria Nacional i figurins per a nen.

P. T. Q.—El darrer acudit d'En Vallès és el següent: «Quines són les províncies més petites d'Europa?»—Les províncies *Re-nanes*.

La rialla d'altri

JOAN. ¿T'oposaries a un marit que fumés a la casa?
ALICIA. ¡Ja ho crec! Però callaria fins que fóssim casats.

—M'ha passat un cas extraordinari.
—¿Sí? ¿Quin ha estat?
—M'ha caigut una ampolla de tinta damunt d'unes estoballes nètes.
—No hi veig res d'estrany.
—Et diré. L'ampolla era buida.

EL ROMANTIC. ¡Quina cosa tan aflic-
tiva quan un cantant
s'adona que ha perdut
la veu!

EL CINIC. Sí; però és molt més
aflictiu quan no se n'a-
dona.

(ANSWERS)

CAPELLÀ. ¿No t'avergonyeixes d'ha-
ver pegat d'aquesta ma-
nera a En Ramón? ¿No
sabs que hem de pregar
pels nostre enemics?

PEPET. És que no és el meu ene-
mic, senyor Rector, sinó
un amic de tota la vida.

Màxima política.—Mai no empen-
gueu res, si no us podeu procurar algú
que us ho faci.

(LIFE)

Fou en el cementiri. El sol matinal
lluia amb tot esclat, i encara es veia la
rosada sobre l'herbei.

—¡Ah! ¡aquest és el temps que fa bro-
llar totes les coses de terra! digué un
transeunt a un senyor d'edat assegut
en un banc.

—¡Ei! replicà el bon senyor: ¡tinc
tres dònes enterrades aquí!

Un subjecte que cercava una caseta
per l'istiu, veié un anunci en els diaris
describint-ne una d'encisera «a un tret
de pedra de l'estació.»

Escrigué, arribà al poble i l'acompa-
nyaren a la casa, a dues milles de dis-
tancia.

Quan fou al lllindar, es girà amb dol-
cesa a l'agent:

—¿Voldria presentar-me, murmurà,
a la persona que va tirar la pedra?

(TIT-BITS)

Una senyora anà a visitar una amiga,
que no era a casa; i trobant el piano
polsós, escrigué damunt: *Bruta*.

El dia següent es trobaren, i la se-
nyora de la visita digué:

—Ahir vaig ser a casa seva.

—Sí, ja vaig veure la seva targeta
damunt del piano.

(PEARSON'S WEEKLY)

Un pagès es feu retratar per un fo-
tògraf de la ciutat més pròxima.

Tretes les proves, l'home va refusar
de pagar-les; deia que ell no s'hi assem-
blava.

—Està be. Deixeu-les,—feu el fotò-
graf.

Al cap d'algun temps el pagès es de-
tura de cop i volta davant la vitrina
del fotògraf: acabava de llucar una de
ses fotografies amb aquesta llegenda:
«L'home més lleig de la contrada».

L'home que puja enfurismat.

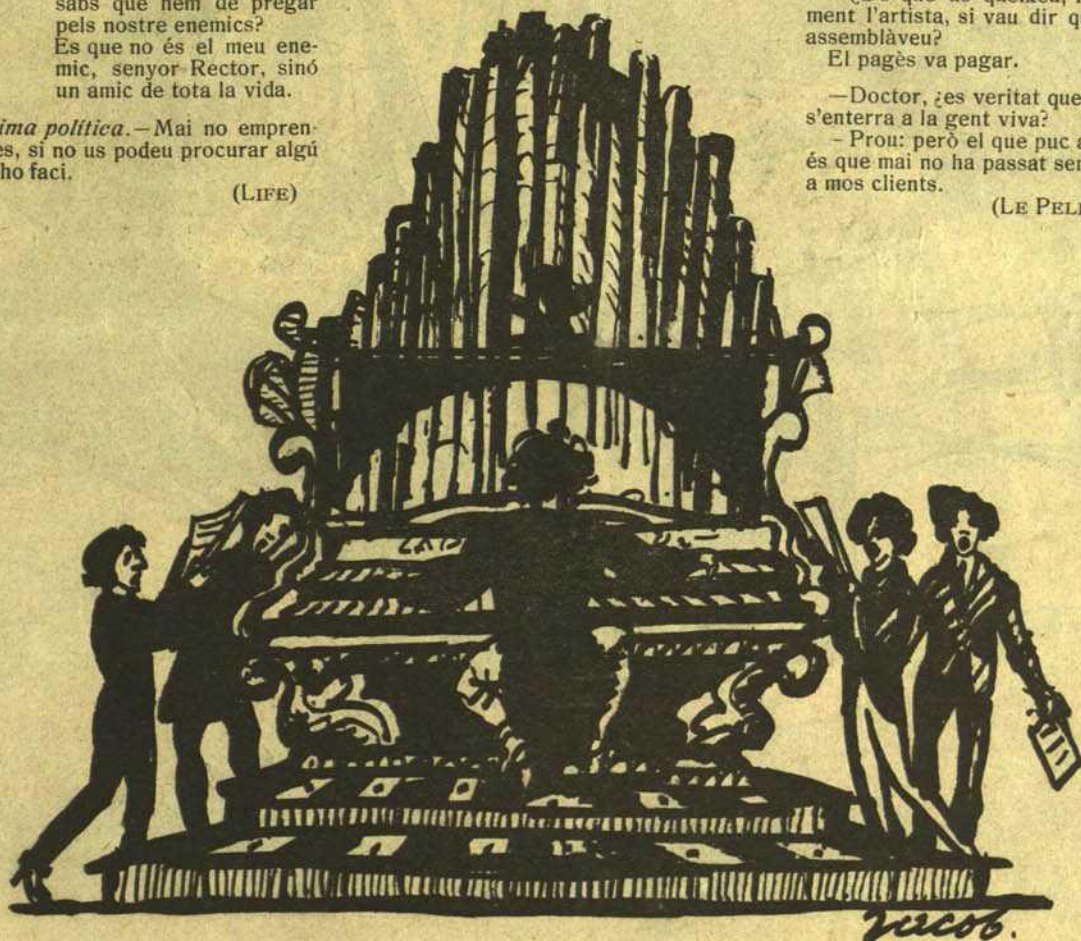
—¿De què us queixeu, fa tranquila-
ment l'artista, si vau dir que no us hi
assemblàveu?

El pagès va pagar.

—Doctor, ¿es veritat que devegades
s'enterra a la gent viva?

—Prou; però el que puc assegurar-li
és que mai no ha passat semblant cosa
a mos clients.

(LE PELE-MELE).

EL MESTRE DE CAPELLÀ.—Fixeu-vos, minyons, que aquest motet del Dipòsit Comercial
comença en *Do* i acaba en *Re*.

EL DEFENSOR